

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työtuomioistuimesta
annetun lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslaki on kumottu vuoden 1994 alusta. Työtuomioistuimesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että sen säännöksistä poistetaan yksityisten valtionapulaitosten toi-

miehtosopimuslaista johtuvat maininnat. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Yleinen työlainsäädäntö koskee myös yksityisiä valtionapua saavia yhteisöjä ja laitoksia. Poikkeuksena tästä on ollut se, että yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslain (238/79) soveltamisalaa määrättyjen yhteisöjen ja laitosten palvelussuhteen ehdoista sopimiseen on sovellettu työehtosopimuslain (436/46) sijasta yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslakia. Toimiehtosopimuslain piiriin kuulumisen lakattua, yhteisön tai laitoksen palvelussuhteen ehdoista sopimiseen on sovellettu yleistä työlainsäädäntöä.

Yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslaki on kumottu kuluvaan vuoteen alusta (1175/93). Toimiehtosopimuslain ohella on vuoden alusta kumottu myös yksityisten valtionapulaitosten sopimusvaltuuskunnasta annettu laki (1176/93) sekä toimiehtosopimuksen vaikutuksesta valtionapuun annettu laki (1177/93). Vuoden alusta tulivat voimaan myös lait niiden yleiseen työlainsäädäntöön kuuluvien lakien muuttamisesta, joiden säännöksiä on toimiehtosopimuslain johdosta muutettu. Kyseiset säännökset on muutettu vastamaan tilannetta, joka oli voimassa ennen toimiehtosopimuslain voimaantuloa.

Edellä mainittuja lakeja koskevan esityksen

(HE 255/1993 vp) yhteydessä ei annettu ehdotusta työtuomioistuimesta annetun lain (646/74) muuttamisesta, koska muutoksia olisi jouduttu ehdottamaan eräisiin sellaisiin pykäliin, joiden muuttaminen oli samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä laiksi työtuomioistuimesta annetun lain ja asiakirjain lähettämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 190/1993 vp) yhteydessä. Toimiehtosopimuslain kumoamista koskevan hallituksen esityksen perusteluissa todettiin, että työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta annetaan erillinen esitys edellä mainittujen lainmuutosten tultua hyväksytyiksi ja vahvistetuiksi.

Tässä lakiesityksessä ehdotetaan, että työtuomioistuimesta annettua lakia muutetaan niin, että sen säännöksistä poistetaan yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslaista johtuvat maininnat. Lakiteknisinä korjauksina ehdotetaan, että muutettavaan säännöksiin sisältyvät maininnat kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta ja kuntainliitosta muutetaan kunnalliseksi työmarkkinalaitokseksi ja kuntayhtymäksi. Näiden osalta viitataan kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta annettuun lakiin (261/87) ja kunnallislain muuttamisesta annettuun lakiin (979/92). Lisäksi ehdotetaan, että lain 13 §:n 5 momentin säännöksen lauseraken-

netta muutetaan säännöksen selvyuden parantamiseksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä osana hallituksen esitystä laiksi yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslain kumoamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi. Val-

mistelu on tehty yhteistyössä oikeusministeriön kanssa.

4. Voimaantulo

Esitys liittyy lakiin yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslain kumoamisesta, joka tuli voimaan vuoden 1994 alusta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/74) 1 §, 2 §:n 3 momentti, 8 §:n 2 momentti, 11 §, 13 §:n 1—5 momentti, 32 a §, 34 §:n 2 momentti ja 39 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 ja 11 § sekä 13 §:n 1—4 momentti 23 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (244/79), 2 §:n 3 momentti ja 8 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1007/82), 13 §:n 5 momentti 26 päivänä maaliskuuta 1993 annetussa laissa (285/93) sekä 32 a §, 34 §:n 2 momentti ja 39 § 12 päivänä marraskuuta 1993 annetussa laissa (951/93), seuraavasti:

1 §

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia koskevat sekä työehtosopimuslakiin (436/46), valtion virkaehtosopimuslakiin (664/70), kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/70) ja evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksesta annettuun lakiin (968/74) perustuvat riitaasiat, kun kysymys on:

1) työehto- tai virkaehtosopimuksen pätevydestä, voimassaolosta, sisällyksestä ja laajuudesta sekä tietyn sopimuskohdan oikeasta tulkinnasta;

2) siitä, onko jokin menettely työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen säädösten mukainen; taikka

3) työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen lakien vastaisen menettelyn

seuraamuksesta, ei kuitenkaan rangaistus- tai kurinpidollisesta seuraamuksesta.

Jos velvollisuus suoritukseen tai työehto- tai virkaehtosopimuksen soveltaminen tiettyyn yksittäistapaukseen riippuu edellä tarkoitetun riidan ratkaisusta, työtuomioistuin voi samalla käsitellä ja ratkaista myös sitä koskevan kanteen. Jollei työtuomioistuin katso voivansa ratkaista tällaista vaatimusta, on asianosainen osoitettava nostamaan kanne toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

2 §

Kahdeksan jäsentä, joiden on oltava työsuhteisiin perehtyneitä, nimittää tasavallan presidentti kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Näistä jäsenistä neljä nimitetään työnantajajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen sekä neljä

työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä. Neljä muuta jäsentä, joiden on oltava virkasuhteisiin perehtyneitä, nimittää tasavallan presidentti niin ikään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kaksi näistä jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön, kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan ja kaksi valtion virkamiesten sekä kunnallisten ja kirkollisten viranhaltijain ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä. Kutakin jäsentä kohti nimitetään kaksi varajäsentä samalla tavalla.

8 §

Käsiteltäessä virkamiehiä tai viranhaltijoita koskevia asioita työtuomioistuimissa on päätösvaltainen, kun kaksi 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua virkasuhteisiin perehtyneistä jäsenistä, joista toinen on julkiselta työnantajapuolelta ja toinen virkamiespuolelta, on läsnä yhden työnantajapuolelta ja yhden työntekijäpuolelta olevan jäsenen sijasta.

11 §

Työtuomioistuimeen kuuluva riita-asia saadaan työehto- tai virkaehtosopimuksessa olevan määräyksen perusteella jättää välimiesten välimiesmenettelystä annetun lain (46/28) mukaan ratkaistavaksi, ei kuitenkaan, milloin työehtosopimus työehtosopimuslain tai virkaehtosopimus valtion virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain tai evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain säännösten nojalla vaaditaan julistettavaksi purkautuneeksi.

Jos työehto- tai virkaehtosopimuksen mukaan sitä koskevasta tai siitä johtuvasta riitaisuudesta on sovinnon aikaansaamiseksi ensin neuvoteltava, ei riita-asiaa saa työtuomioistuimessa tutkia, ennen kuin sellainen neuvottelu on tapahtunut, paitsi jos asianhaaroista käy ilmi, ettei kantaja ole syyppää neuvottelujen tapahtumatta jäämiseen.

13 §

Virkaehtosopimusta koskevissa asioissa pannaan kanteen vireille ja sitä ajaa virkaehtosopimukseen osallinen omissa nimissään myös niiden puolesta, jotka sen tekemän virkaehtoso-

pimuksen johdosta ovat sopimukseen sidotut. Virkaehtosopimukseen muutoin kuin osallisena sidottu saa esiintyä kantajana vain jos osoittaa, että sopimukseen osallinen on antanut siihen luvan tai kieltäytynyt panemasta kannetta vireille tai sitä ajamasta.

Virkaehtosopimukseen osallinen yhdistys ajaa kannetta työtuomioistuimessa omissa nimissään niidenkin virkamiesten ja viranhaltijain puolesta, jotka eivät ole virkaehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden palvelussuhteen ehtoja valtio, kunta tai kuntayhtymä, evankelis-luterilainen kirkko, sen seurakunta, seurakuntaliitto tai muu seurakuntain yhtymä ei saa määrätä tai sopia sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Virkaehtosopimusta koskevaan kanteeseen vastaa sopimukseen osallinen omasta puolestaan ja niiden puolesta, jotka sen tekemän virkaehtosopimuksen johdosta ovat siihen sidottut. Se, jota vastaan kanteessa tehdään vaatimuksia, on kutsuttava myös aina itse asiassa kuultavaksi. Kanteeseen, jossa vaaditaan seuraamusta virkaehtosopimuksen määräysten rikkomisesta taikka työtaistelutoimenpiteeseen ryhtymisestä tai osallistumisesta muutoin kuin kunnallisen työmarkkinalaitoksen tai evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan tai toimenpiteeseen ryhtyneen yhdistyksen päätöksen perusteella, vastaa henkilökohtaisesti se, jota vastaan vaatimuksia tehdään.

Mitä tässä pykälässä säädetään osallisesta, sovelletaan vastaavasti valtion virkaehtosopimuslain 6 §:n 2 momentissa, kunnallisen virkaehtosopimuslain 6 §:n 2 momentissa ja evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yhdistykseen.

Valtion virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain tai evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain soveltamista koskevassa muussa kuin 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettussa asiassa on kantajana valtio, valtion virkaehtosopimuslain 3 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kuitenkin työnantajayhdistys tai liikelaitos, kunnallinen työmarkkinalaitos tai evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunta tai, milloin virkaehtosopimus on kunnan tai kuntayhtymän, seurakunnan, seurakuntaliiton tai muun seurakuntain yhtymän tekemä, tämä, taikka virkamiehiä tai viranhaltijoita edustava yhdistys.

32 a §

Jos kanne perustuu sellaiseen työehto- tai virkaehtosopimukseen, jossa asianosaisten ohella on muita sopimukseen osallisia tai joka sitoo asianosaisia muutoin kuin sopimukseen osallisina, työtuomioistuin voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata sopimukseen osalliselle, joka ei ole asiassa asianosainen, tilaisuuden esittää lausumansa. Samoin voidaan menetellä, jos asiassa olisi mahdollisesti sovellettava muuta kuin sitä työehto- tai virkaehtosopimusta, johon kanne perustuu.

34 §

Tuomiossa tulee olla lyhyt selostus itse riidasta, ratkaisun perustelut, asianomaiset lain ja työehto- tai virkaehtosopimuksen kohdat ja tuomiolauselma, joka osoittaa, mihin lopputulokseen asiassa on päädytty. Tuomiossa on mainittava asian ratkaisemiseen osallistuneiden jäsenten nimet ja ilmoitettava, onko tuomiosta äänestetty.

Helsingissä 18 päivänä helmikuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

39 §

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä työehto- tai virkaehtosopimusolojen tuntemusta, voi tuomioistuin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, pyytää asiasta tältä osin lausunnon työtuomioistuimelta.

Jos lausuntopyyntö koskee tietyn työehto- tai virkaehtosopimuksen oikeata sisältöä tai soveltamista taikka sen yksittäisen määräyksen oikeata tulkintaa, on sopimukseen osallisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi. Tässä tarkoituksessa työtuomioistuin kehottaa osallisia määräajassa antamaan lausuntonsa. Jos osalliset tällöin ovat asiassa eri mieltä, toimitetaan asiassa työtuomioistuimen harkinnan mukaan valmistelu ja pääkäsitely.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/74) 1 §, 2 §:n 3 momentti, 8 §:n 2 momentti, 11 §, 13 §:n 1—5 momentti, 32 a §, 34 §:n 2 momentti ja 39 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 ja 11 § sekä 13 §:n 1—4 momentti 23 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (244/79), 2 §:n 3 momentti ja 8 §:n 2 momentti 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1007/82), 13 §:n 5 momentti 26 päivänä maaliskuuta 1993 annetussa laissa (285/93) sekä 32 a §, 34 §:n 2 momentti ja 39 § 12 päivänä marraskuuta 1993 annetussa laissa (951/93), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia, virkamiesten virkaehtosopimuksia ja yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuksia koskevat sekä työehtosopimuslakiin (436/46), valtion virkaehtosopimuslakiin (664/70), kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/70), evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettuun lakiin (968/74) ja yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslakiin (238/79) perustuvat riita-asiat, kun kysymys on:

1) työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen pätevydestä, voimassaolosta, sisällyksestä ja laajuudesta sekä tietyn sopimuskohdan oikeasta tulkinnasta;

2) siitä, onko jokin menettely työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen tahi edellä mainittujen säädösten mukainen; taikka

3) työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen tahi edellä mainittujen lakien vastaisen menettelyn seuraamuksesta, ei kuitenkaan rangaistus- tai kurinpidollisesta seuraamuksesta.

Jos velvollisuus suorituksen tai työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen soveltaminen tiettyyn yksittäistapaukseen riippuu edellä tarkoitetun riidan ratkaisusta, työtuomioistuin voi samalla käsitellä ja ratkaista myös sitä koskevan kanteen. Jollei työtuomioistuin katso voivansa ratkaista tällaista vaatimusta, on asianosainen osoitettava nostamaan kanne toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Ehdotus

1 §

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena työntekijöiden työehtosopimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia koskevat sekä työehtosopimuslakiin (436/46), valtion virkaehtosopimuslakiin (664/70), kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/70) ja evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annettuun lakiin (968/74) perustuvat riita-asiat, kun kysymys on:

1) työehto- tai virkaehtosopimuksen pätevydestä, voimassaolosta, sisällyksestä ja laajuudesta sekä tietyn sopimuskohdan oikeasta tulkinnasta;

2) siitä, onko jokin menettely työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen säädösten mukainen; taikka

3) työehto- tai virkaehtosopimuksen taikka edellä mainittujen lakien vastaisen menettelyn seuraamuksesta, ei kuitenkaan rangaistus- tai kurinpidollisesta seuraamuksesta.

Jos velvollisuus suorituksen tai työehto- tai virkaehtosopimuksen soveltaminen tiettyyn yksittäistapaukseen riippuu edellä tarkoitetun riidan ratkaisusta, työtuomioistuin voi samalla käsitellä ja ratkaista myös sitä koskevan kanteen. Jollei työtuomioistuin katso voivansa ratkaista tällaista vaatimusta, on asianosainen osoitettava nostamaan kanne toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Voimassa oleva laki

2 §

Kahdeksan jäsentä, joiden on oltava työsuhteisiin perehtyneitä, nimittää tasavallan presidentti kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Näistä jäsenistä neljä nimitetään työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen sekä neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä. Neljä muuta jäsentä, joiden on oltava virkasuhteisiin perehtyneitä, nimittää tasavallan presidentti niin ikään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kaksi näistä jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ja kunnallisen sekä evankelis-luterilaisen kirkon *samoin kuin yksityisten valtionapulaitosten sopimusvaltuuskuntien* ja kaksi valtion virkamiesten sekä kunnallisten ja kirkollisten viranhaltijain *samoin kuin yksityisten valtionapulaitosten palveluksessa olevien toimihenkilöiden ammattiyhdistysten* edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä. Kutakin jäsentä kohti nimitetään kaksi varajäsentä samalla tavalla.

8 §

Käsiteltäessä virkamiehiä, viranhaltijoita *tai yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuksissa tarkoitettuja toimihenkilöitä* koskevia asioita työtuomioistuimien on päätösvaltainen, kun kaksi 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuista virkasuhteisiin perehtyneistä jäsenistä, joista toinen on julkiselta työnantajapuolelta ja toinen virkamiespuolelta, on läsnä yhden työnantajapuolelta ja yhden työntekijäpuolelta olevan jäsenen sijasta.

11 §

Työtuomioistuimeen kuuluva riita-asia saadaan työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksessa olevan määräyksen perusteella jättää välimiesten välimiesmenettelystä annetun lain (46/28) mukaan ratkaistavaksi, ei kuitenkaan, milloin työehtosopimus työehtosopimuslain, virkaehtosopimus valtion virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain tai evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain *taikka toimiehtosopimus yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimus-*

Ehdotus

2 §

Kahdeksan jäsentä, joiden on oltava työsuhteisiin perehtyneitä, nimittää tasavallan presidentti kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Näistä jäsenistä neljä nimitetään työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen sekä neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä. Neljä muuta jäsentä, joiden on oltava virkasuhteisiin perehtyneitä, nimittää tasavallan presidentti niin ikään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kaksi näistä jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön, kunnallisen *työmarkkinalaitoksen* ja evankelis-luterilaisen kirkon *sopimusvaltuuskunnan* ja kaksi valtion virkamiesten sekä kunnallisten ja kirkollisten viranhaltijain ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen esityksestä. Kutakin jäsentä kohti nimitetään kaksi varajäsentä samalla tavalla.

8 §

Käsiteltäessä virkamiehiä *tai* viranhaltijoita koskevia asioita työtuomioistuimien on päätösvaltainen, kun kaksi 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuista virkasuhteisiin perehtyneistä jäsenistä, joista toinen on julkiselta työnantajapuolelta ja toinen virkamiespuolelta, on läsnä yhden työnantajapuolelta ja yhden työntekijäpuolelta olevan jäsenen sijasta.

11 §

Työtuomioistuimeen kuuluva riita-asia saadaan *työehto- tai virkaehtosopimuksessa* olevan määräyksen perusteella jättää välimiesten välimiesmenettelystä annetun lain (46/28) mukaan ratkaistavaksi, ei kuitenkaan, milloin työehtosopimus työehtosopimuslain tai virkaehtosopimus valtion virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain tai evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain säännösten nojalla vaaditaan julistettavaksi purkautuneeksi.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

lain säännösten nojalla vaaditaan julistettavaksi purkautuneeksi.

Jos työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen mukaan sitä koskevasta tai siitä johdovasta riittäisyydestä on sovinnon aikaansaamiseksi ensin neuvoteltava, ei riita-asiaa saa työtuomioistuimessa tutkia, ennen kuin sellainen neuvottelu on tapahtunut, paitsi jos asianhaaroista käy ilmi, ettei kantaja ole syypää neuvottelun tapahtumatta jäämiseen.

13 §

Virkaehto- tai toimiehtosopimusta koskevissa asioissa panee kanteen vireille ja sitä ajaa virkaehto- tai toimiehtosopimukseen osallinen omista nimissään myös niiden puolesta, jotka sen tekemän virkaehto- tai toimiehtosopimuksen johdosta ovat sopimukseen sidotut. Virkaehto- tai toimiehtosopimukseen muutoin kuin osallisena sidottu saa esiintyä kantajana vain jos osoittaa, että sopimukseen osallinen on antanut siihen luvan tai kieltäytynyt panemasta kannetta vireille tai sitä ajamasta.

Virkaehto- tai toimiehtosopimukseen osallinen yhdistys ajaa kannetta työtuomioistuimessa omista nimissään niidenkin virkamiesten, viranhaltijain ja toimihenkilöiden puolesta, jotka eivät ole virkaehto- tai toimiehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden palvelussuhteen ehtoja valtio, kunta tai kuntainliitto, evankelis-luterilainen kirkko, sen seurakunta, seurakuntaliitto tai muu seurakuntain yhtymä taikka yksityinen valtionapulaitos ei saa määrätä tai sopia sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehto- tai toimiehtosopimuksen kanssa.

Virkaehto- tai toimiehtosopimusta koskevaan kanteeseen vastaa sopimukseen osallinen omasta puolestaan ja niiden puolesta, jotka sen tekemän virkaehto- tai toimiehtosopimuksen johdosta ovat siihen sidotut. Se, jota vastaan kanteessa tehdään vaatimuksia, on kutsuttava myös aina itse asiassa kuultavaksi. Kanteeseen, jossa vaaditaan seuraamusta virkaehto- tai toimiehtosopimuksen määräysten rikkomisesta taikka työtaistelutoimenpiteeseen ryhtymisestä tai osallistumisesta muutoin kuin kunnallisen sopimusvaltuuskunnan, evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan tai yksityisten valtionapulaitosten sopimusvaltuuskunnan tai toimenpiteeseen ryhtyneen yhdistyksen päätöksen perusteella, vastaa henkilökohtaisesti se, jota vastaan vaatimuksia tehdään.

Jos työehto- tai virkaehtosopimuksen mukaan sitä koskevasta tai siitä johdovasta riittäisyydestä on sovinnon aikaansaamiseksi ensin neuvoteltava, ei riita-asiaa saa työtuomioistuimessa tutkia, ennen kuin sellainen neuvottelu on tapahtunut, paitsi jos asianhaaroista käy ilmi, ettei kantaja ole syypää neuvottelun tapahtumatta jäämiseen.

13 §

Virkaehtosopimusta koskevissa asioissa panee kanteen vireille ja sitä ajaa virkaehtosopimukseen osallinen omista nimissään myös niiden puolesta, jotka sen tekemän virkaehtosopimuksen johdosta ovat sopimukseen sidotut. Virkaehtosopimukseen muutoin kuin osallisena sidottu saa esiintyä kantajana vain jos osoittaa, että sopimukseen osallinen on antanut siihen luvan tai kieltäytynyt panemasta kannetta vireille tai sitä ajamasta.

Virkaehtosopimukseen osallinen yhdistys ajaa kannetta työtuomioistuimessa omista nimissään niidenkin virkamiesten ja viranhaltijain puolesta, jotka eivät ole virkaehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden palvelussuhteen ehtoja valtio, kunta tai kuntayhtymä, evankelis-luterilainen kirkko, sen seurakunta, seurakuntaliitto tai muu seurakuntain yhtymä ei saa määrätä tai sopia sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Virkaehtosopimusta koskevaan kanteeseen vastaa sopimukseen osallinen omasta puolestaan ja niiden puolesta, jotka sen tekemän virkaehtosopimuksen johdosta ovat siihen sidotut. Se, jota vastaan kanteessa tehdään vaatimuksia, on kutsuttava myös aina itse asiassa kuultavaksi. Kanteeseen, jossa vaaditaan seuraamusta virkaehtosopimuksen määräysten rikkomisesta taikka työtaistelutoimenpiteeseen ryhtymisestä tai osallistumisesta muutoin kuin kunnallisen työmarkkinalaitoksen tai evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan tai toimenpiteeseen ryhtyneen yhdistyksen päätöksen perusteella, vastaa henkilökohtaisesti se, jota vastaan vaatimuksia tehdään.

Voimassa oleva laki

Mitä tässä pykälässä säädetään osallisesta, sovelletaan vastaavasti valtion virkaehtosopimuslain 6 §:n 2 momentissa, kunnallisen virkaehtosopimuslain 6 §:n 2 momentissa, evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 6 §:n 2 momentissa *ja yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslain 8 §:n 2 momentissa* tarkoitettuun yhdistykseen.

Valtion virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain, evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain *tai yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslain* soveltamista koskevassa muussa kuin 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettussa asiassa on kantajana valtio *ja* valtion virkaehtosopimuslain 3 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajajyhdistys tai liikelaitos, kunnallinen työmarkkinalaitos, evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunta *tai yksityisten valtionapulaitosten sopimusvaltuuskunta* tai, milloin virkaehtosopimus on kunnan tai kuntayhtymän, seurakunnan, seurakuntaliiton tai muun seurakuntain yhtymän *taikka toimiehtosopimus yksityisen valtionapulaitoksen* tekemä, tämä, taikka virkamiehiä, viranhaltijoita *taikka yksityisten valtionapulaitosten toimihenkilöitä* edustava yhdistys.

Ehdotus

Mitä tässä pykälässä säädetään osallisesta, sovelletaan vastaavasti valtion virkaehtosopimuslain 6 §:n 2 momentissa, kunnallisen virkaehtosopimuslain 6 §:n 2 momentissa *ja* evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yhdistykseen.

Valtion virkaehtosopimuslain, kunnallisen virkaehtosopimuslain *tai* evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain soveltamista koskevassa muussa kuin 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettussa asiassa on kantajana valtio, valtion virkaehtosopimuslain 3 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa *kuitenkin* työnantajajyhdistys tai liikelaitos, kunnallinen työmarkkinalaitos *tai* evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunta tai, milloin virkaehtosopimus on kunnan tai kuntayhtymän, seurakunnan, seurakuntaliiton tai muun seurakuntain yhtymän tekemä, tämä, taikka virkamiehiä *tai* viranhaltijoita edustava yhdistys.

32 a §

Jos kanne perustuu sellaiseen työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimukseen, jossa asianosaisten ohella on muita sopimukseen osallisia tai joka sitoo asianosaisia muutoin kuin sopimukseen osallisina, työtuomioistuim voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata sopimukseen osalliselle, joka ei ole asiassa asianosainen, tilaisuuden esittää lausumansa. Samoin voidaan menetellä, jos asiassa olisi mahdollisesti sovellettava muuta kuin sitä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusta, johon kanne perustuu.

34 §

Tuomiossa tulee olla lyhyt selostus itse riidasta, ratkaisun perustelut, asianomaiset lain ja työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen kohdat ja tuomiolauselma, joka osoittaa, mihin lopputulokseen asiassa on päädytty. Tuomiossa on mainittava asian ratkaisemiseen osallistunei-

32 a §

Jos kanne perustuu sellaiseen *työehto- tai virkaehtosopimukseen*, jossa asianosaisten ohella on muita sopimukseen osallisia tai joka sitoo asianosaisia muutoin kuin sopimukseen osallisina, työtuomioistuim voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata sopimukseen osalliselle, joka ei ole asiassa asianosainen, tilaisuuden esittää lausumansa. Samoin voidaan menetellä, jos asiassa olisi mahdollisesti sovellettava muuta kuin sitä *työehto- tai virkaehtosopimusta*, johon kanne perustuu.

34 §

Tuomiossa tulee olla lyhyt selostus itse riidasta, ratkaisun perustelut, asianomaiset lain ja *työehto- tai virkaehtosopimuksen* kohdat ja tuomiolauselma, joka osoittaa, mihin lopputulokseen asiassa on päädytty. Tuomiossa on mainittava asian ratkaisemiseen osallistuneiden jä-

Voimassa oleva laki

den jäsenten nimet ja ilmoitettava, onko tuomiosta äänestetty.

39 §

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimusolojen tuntemusta, voi tuomioistuin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, pyytää asiasta tältä osin lausunnon työtuomioistuimelta.

Jos lausuntopyyntö koskee tietyn työehto-, virkaehto- tai toimiehtosopimuksen oikeata sisältöä tai soveltamista taikka sen yksittäisen määräyksen oikeata tulkintaa, on sopimukseen osallisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi. Tässä tarkoituksessa työtuomioistuin kehottaa osallisia määräajassa antamaan lausuntonsa. Jos osalliset tällöin ovat asiassa eri mieltä, toimitetaan asiassa työtuomioistuimen harkinnan mukaan valmistelu ja pääkäsittely.

Ehdotus

senten nimet ja ilmoitettava, onko tuomiosta äänestetty.

39 §

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä työehtotai virkaehtosopimusolojen tuntemusta, voi tuomioistuin, milloin katsoo sen tarpeelliseksi tai asianosainen sitä vaatii, pyytää asiasta tältä osin lausunnon työtuomioistuimelta.

Jos lausuntopyyntö koskee tietyn työehto- tai virkaehtosopimuksen oikeata sisältöä tai soveltamista taikka sen yksittäisen määräyksen oikeata tulkintaa, on sopimukseen osallisille varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluiksi. Tässä tarkoituksessa työtuomioistuin kehottaa osallisia määräajassa antamaan lausuntonsa. Jos osalliset tällöin ovat asiassa eri mieltä, toimitetaan asiassa työtuomioistuimen harkinnan mukaan valmistelu ja pääkäsittely.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

